Advies over het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 79/373/EEG betreffende de handel in mengvoeders[1]

(89/C 23/06)

De Raad heeft op 22 juni 1988 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap het Economisch en Sociaal Comité advies te vragen over het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor landbouw en visserij, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 3 november 1988 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Della Croce, die het advies mondeling heeft toegelicht.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 260e zitting (vergadering van 23 november 1988) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1. Met het onderhavige voorstel wordt beoogd, Richtlijn 79/373/EEG van de Raad betreffende de handel in mengvoeders op een aantal punten te wijzigen. Deze richtlijn is in het verleden reeds meermaals aangepast, en wel bij Richtlijn 80/509/EEG van de Commissie (2 mei 1980), Richtlijn 80/695/EEG van de Commissie (27 juni 1980), Richtlijn 82/957/EEG van de Commissie (22 december 1982), Richtlijn 86/354/EEG van de Raad (21 juli 1986) en Richtlijn 87/235/EEG van de Commissie (31 maart 1987).

1.2. Over de Richtlijnen 79/373/EEG en 86/354/EEG van de Raad is het Comité destijds geraadpleegd en heeft het derhalve advies uitgebracht.

1.3. Het onderhavige voorstel komt hoofdzakelijk op het volgende neer:

1. Alle aan de lid-staten toegestane afwijkingen van de communautaire etiketteringsvoorschriften moeten worden afgeschaft via het opstellen van een lijst van de vermeldingen die moeten of mogen worden aangebracht.
2. In elk handelsstadium van de produkten moet officieel gecontroleerd kunnen worden of de vermeldingen wel juist zijn.
3. Het heeft geen zin te verlangen dat bij voer voor nutsdieren de juiste hoeveelheden van de diverse ingrediënten worden aangegeven, daar dit in sommige gevallen vrijwel niet te controleren is. Daarom voorziet het voorstel van de Commissie in een soepele regeling waarbij alleen de aard — en dus niet de gebruikte hoeveelheid — van de diverse ingrediënten dient te worden vermeld. Het wordt wenselijk geacht de mogelijkheid om de van hetzelfde basisprodukt afkomstige ingrediënten te groeperen in categorieën, te handhaven.
4. In het voorstel zijn geen voorschriften m.b.t. het vermelden van de energiewaarde van voer voor varkens en herkauwers opgenomen, omdat er geen eensgezindheid is over de mogelijkheid om een en ander te controleren; daarom wordt bepaald dat het berekenen en aangeven van de energiewaarde overeenkomstig een op nationaal niveau erkende methode mag gebeuren.
5. De fabrikanten moeten de mogelijkheid krijgen om naast de door de richtlijnen voorgeschreven informatie ook nog andere gegevens te vermelden; wel moet dit aan bepaalde voorwaarden of beperkingen worden onderworpen om eerlijke concurrentie en objectieve voorlichting te garanderen.
6. Het mag de lid-staten niet langer worden toegestaan het gebruik van sommige stoffen bij de bereiding van mengvoeders verplicht te stellen of te verbieden; wel zou op communautair niveau moeten worden bepaald welke stoffen schadelijk zijn voor de gezondheid van mens of dier en daarom niet mogen worden gebruikt.
7. De houdbaarheidsdatum moet bij zeer bederfelijke voeders met de formule „te gebruiken vóór..." en bij de andere met de formule „bij voorkeur te gebruiken vóór..." worden aangegeven; de fabricagedatum moet indirect worden vermeld, en wel met de formule „vervaardigd x dagen, maand(en) of ja(a)r(en) vóór de aangegeven houdbaarheidsdatum".

2. Algemene opmerkingen

2.1. Het Comité vestigt er de aandacht op dat het reeds twee adviezen over deze problematiek heeft uitgebracht, nl. op 29 en 30 september 1971[2] (met algemene stemmen goedgekeurd) en op 30 januari 1985[3] (met een ruime meerderheid van stemmen goedgekeurd).

2.2. Het staat positief tegenover het onderhavige Commissievoorstel. Een striktere en voor alle lid-staten geldende communautaire regeling is z.i. beslist een goede zaak, ook en vooral met het oog op de voltooiing van de interne markt. Deze prioritaire doelstelling maakt het namelijk noodzakelijk de handel in mengvoeders te liberaliseren, voor vrije en eerlijke concurrentie bij fabricage, afzet en handel te zorgen, en tegelijkertijd alle gebruikers nauwkeurige en correcte informatie te verstrekken.

[1] PB nr. C 178 van 7. 7. 1988, blz. 4.

[2] PB nr. C 4 van 20. 1. 1972.

[3] PB nr. C 87 van 9. 4. 1985.

2.2.1. Het Comité stemt dan ook in beginsel met het Commissievoorstel in, maar maakt hierbij toch enkele kanttekeningen van algemene en bijzondere aard, omdat het van oordeel is dat voor enkele problemen helemaal geen oplossing wordt voorgesteld en in andere gevallen aan de deugdelijkheid van de voorgestelde regeling kan worden getwijfeld.

2.3. Als bepaalde gegevens m.b.t. de aard, de samenstelling en het gebruik van de produkten moeten c.q. mogen worden vermeld, moet een en ander op een doeltreffende manier gecontroleerd kunnen worden en moeten bijgevolg de methodes en systemen voor analyse en evaluatie geharmoniseerd worden.

2.3.1. De Commissie, die op dit vlak trouwens reeds heel wat werk heeft verricht, moet naar de meest geschikte methoden en systemen blijven zoeken. Intussen zou zij echter haar toevlucht moeten nemen tot internationaal erkende methoden.

2.4. Krachtens artikel 5, lid 1, sub e), en artikel 5 *quater*, lid 2, dienen de ingrediënten volgens afnemend gewichtspercentage — zonder exacte opgave van de juiste hoeveelheden — te worden vermeld. Dit is een belangrijke wijziging, die echter twijfels en moeilijk op te lossen problemen doet rijzen.

2.4.1. De samenstelling van de produkten zou voortaan dus alleen nog maar op een globale manier behoeven te worden aangegeven, waardoor de gebruikers een stuk informatie zou worden onthouden en bovendien nog slechts moeilijk zou kunnen worden nagegaan of en in welke hoeveelheid de diverse ingrediënten in de betrokken produkten voorkomen.

2.4.2. Alleen als de gebruikte basisstoffen en de energiewaarde worden vermeld, kunnen de gebruikers zich een oordeel over de waarde of de kwaliteit van de produkten in kwestie vormen.

2.5. Er moet dan ook absoluut een methode worden gevonden om de energiewaarde van mengvoeders te kunnen vaststellen. Dat dit niet mogelijk zou zijn, lijkt geen steekhoudend argument te zijn. Aangezien bij voer voor pluimvee aanvaardbare resultaten konden worden bereikt en ook bij varkensvoer heel wat vooruitgang is geboekt, mag men aannemen dat het voor alle voer mogelijk moet zijn een in wetenschappelijk en economisch opzicht aanvaardbare methode voor het bepalen van de energiewaarde uit te werken.

2.6. Krachtens de bestaande regeling mogen de ingrediënten worden gegroepeerd in categorieën. Dit is een goede zaak omdat zulks meer garanties biedt voor een efficiënte controle en het tevens mogelijk maakt de *know-how* en de produktiecapaciteit van de bedrijven te beschermen.

2.6.1. Wel dient men ervoor te zorgen dat deze mogelijkheid geen verwarring kan stichten bij de gebruiker.

2.7. Het voorstel om de fabrikanten de mogelijkheid te bieden om naast de verplichte informatie ook nog andere gegevens te vermelden, is in principe aanvaardbaar omdat het wenselijk is de fabrikanten enige vrijheid te laten.

2.7.1. In ieder geval moet er nogmaals op worden gewezen dat de verstrekte informatie bondig, duidelijk, objectief en correct dient te zijn. De gebruiker moet voldoende inlichtingen over de voedingswaarde van het betrokken produkt krijgen, en tevens moeten de vermeldingen perfect controleerbaar zijn.

2.8. Krachtens artikel 5 van de huidige regeling mogen de lid-staten een lijst opstellen van de stoffen die bij de bereiding van mengvoeders kunnen worden gebruikt. De Commissie wil deze positieve lijst nu vervangen door een lijst van stoffen die niet gebruikt mogen worden (nieuw artikel 10). Dit is een ingrijpende wijziging, waar het Comité mee kan instemmen. Het is trouwens van oordeel dat deze lijst van verboden stoffen spoedig moet worden vastgesteld. Wel moeten er daarbij duidelijke afspraken op communautair niveau worden gemaakt.

2.9. De voorstellen m.b.t. de fabricagedatum en de houdbaarheidsdatum doen heel wat vraagtekens rijzen. Het is ongetwijfeld in het belang van de consument dat deze data worden vermeld. Daar het bij sommige produktieprocessen echter moeilijk is precies te bepalen op welke dag het produkt in kwestie vervaardigd is, is het misschien beter de betrokken gegevens niet te vermelden, op voorwaarde evenwel dat dit geen hinderpaal voor de uit te voeren controles vormt.

3. Bijzondere opmerkingen

3.1. In artikel 1, lid 2, van het Commissievoorstel wordt bepaald dat in de tekst van de oorspronkelijke richtlijn een punt „e" m.b.t. de houdbaarheidsdatum van het mengvoeder moet worden toegevoegd. In deze nieuwe bepaling zouden de woorden „indien het in passende omstandigheden wordt bewaard" moeten worden vervangen door „indien het in normale omstandigheden wordt bewaard".

3.2. In artikel 5, lid 1, zou er met meer nadruk op moeten worden gewezen dat alle gegevens goed leesbaar en dus ook met een passend lettertype dienen te worden vermeld.

3.3. Punt „h" van hetzelfde lid 1, waarin wordt bepaald dat moet worden aangegeven wie verantwoordelijk is voor het aanbrengen van de te verstrekken informatie, zou in de lijst van verplicht te vermelden gegevens bovenaan — als punt „a" — moeten worden geplaatst. Bovendien zou in dit punt moeten worden voorgeschreven dat een duidelijk en concreet adres dient te worden aangegeven van degene die voor de etikettering verantwoordelijk is, zodat eventueel gerechtelijke stappen mogelijk zijn.

3.4. Artikel 5, lid 2, zou nauwkeuriger moeten worden geformuleerd. Met name zou duidelijker tot uiting moeten komen dat met „kleine, voor de eindgebruiker bestemde hoeveelheden voeders" die voeders worden bedoeld welke worden verkocht aan de gebruiker en in diens aanwezigheid worden verpakt.

3.5. In artikel 5, lid 3, wordt aangegeven welke aanvullende informatie mag worden verstrekt. Enkele van

die gegevens zouden moeten worden opgenomen in de lijst van verplichte vermeldingen en zouden bijgevolg naar lid 1 moeten worden overgeheveld. De vermeldingen zouden dan, in communautair verband gezien, een stuk homogener worden. Met name is het gewenst dat opgave van het referentienummer van de partij verplicht wordt gesteld.

3.6. De in artikel 5, lid 4, toegestane afwijking doet enige twijfel rijzen, o.m. omdat na de afschaffing van de belastinggrenzen moeilijk zal kunnen worden nagegaan welke voeders slechts in één lid-staat geproduceerd en op de markt gebracht worden. Bovendien zou punt „b" erop kunnen neerkomen dat geheime commerciële informatie moet worden prijsgegeven.

3.7. Bijzondere aandacht verdient het nieuwe artikel 5 *quater*, dat volledig zou moeten worden herzien om te vermijden dat aanvullende vermeldingen de gebruikers op enigerlei wijze misleiden. De gebruikers moeten nl. weten wat met „ingrediënten" wordt bedoeld, zonder dat het daarbij nodig is de gehele richtlijn en de wijzigingen daarop te lezen.

3.7.1. Met name het groeperen van de ingrediënten in categorieën kan tot problemen leiden. Het Comité vindt een dergelijke groepering op zich wenselijk, maar is van oordeel dat de Commissie deze categorieën dan onverwijld dient te omschrijven om onderlinge verschillen tussen de diverse lid-staten te vermijden.

3.7.2. Verder moet ook worden aangegeven wat onder de „specifieke naam" van de ingrediënten wordt verstaan. De benaming moet nl. volkomen duidelijk zijn, zodat geen verwarring mogelijk is.

3.8. Bij het nieuwe artikel 5 *quinquies*, dat betrekking heeft op het aangeven van de datum van houdbaarheid, worden heel wat vraagtekens geplaatst.

3.8.1. Het is zeer zeker een goede zaak dat moet worden aangegeven tot wanneer het produkt in kwestie intact blijft. Daar echter voor „zeer bederfelijke voeders" een andere formulering wordt voorgeschreven dan voor „andere voeders", zouden deze twee begrippen nader moeten worden omschreven.

3.8.2. De verplichting om de fabricagedatum te vermelden, heeft vooral tot doel de controles te vergemakkelijken. De gebruiker heeft echter meer balangstelling voor de houdbaarheidsdatum.

3.8.2.1. De in artikel 5 *quinquies*, lid 2, voorgestelde opgave van fabricagedatum zou kunnen worden versoepeld tot „vervaardigd 'x' maanden (of 'x' maanden en jaren) vóór de aangegeven datum van houdbaarheid".

3.9. In artikel 5 *sexies* wordt bepaald dat, onder bepaalde voorwaarden, naast de verplicht te vermelden gegevens ook nog andere informatie mag worden verstrekt. Het Comité kan zich hiermee verenigen. De voorwaarde dat geen gewag mag worden gemaakt van therapeutische eigenschappen, lijkt echter misschien overdreven, maar ligt in feite in het verlengde van een andere voorwaarde, nl. dat bij de aanvullende informatie alleen melding mag worden gemaakt van „objectieve of meetbare gegevens die kunnen worden aangetoond". Wel zou er eventueel mee kunnen worden ingestemd dat het vermelden van therapeutische eigenschappen alleen wordt toegestaan wanneer deze betrekking hebben op ziekten die het gevolg zijn van verkeerde voeding.

3.10. De Commissie stelt voor, aan artikel 10 een punt „d" toe te voegen waarin wordt bepaald dat een lijst van ingrediënten die met het oog op de bescherming van de gezondheid van mens of dier niet mogen worden gebruikt, kan worden vastgesteld.

3.10.1. In feite stelt de Commissie dus voor de positieve ingrediëntenlijst door een negatieve lijst te vervangen.

3.10.2. Die wijziging is misschien een goede zaak, gelet op het grote aantal in aanmerking komende ingrediënten en op de steeds voortschrijdende technologische ontwikkeling, waardoor dit aantal alsmaar toeneemt.

3.10.3. Bij het opstellen van een lijst van verboden ingrediënten dient men zeer streng te werk te gaan en naar volledigheid te streven.

3.11. Met de bijlagen — zowel de algemene bepalingen (deel A) als de regels m.b.t. het vermelden van de analytische bestanddelen (deel B) — kan in beginsel worden ingestemd.

3.11.1. Vermelding van het methionine- en lysinegehalte mag echter niet verplicht worden gesteld zolang men niet over communautaire analysemethoden beschikt.

3.11.2. Indien sommige voorschriften van de richtlijn zouden moeten worden gewijzigd, moet deel B van de bijlage dienovereenkomstig worden aangepast.

Gedaan te Brussel, 23 november 1988.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

Alberto MASPRONE